

Handläggare
Karin Riddersporre
08-508 264 18

Till
Exploateringsnämnden
2019-05-23

Upphandling tekniska konsulttjänster

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets redovisning och förslag till upphandling av tekniska konsulttjänster för perioden år 2019 -2021
2. Förvaltningschefen ges i uppdrag att besluta om tilldelning av upphandlingskontrakt samt teckna avtal med tilldelade leverantörer

Johan Castwall
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Nuvarande ramavtal för tekniska konsulttjänster, såsom gatuprojektering, landskapsarkitekter och konstruktion, löper ut under de närmsta åren. Kontoret har behov av att upphandla nya avtal för de tjänster som omfattas av nuvarande avtal och föreslår att kontoret ges i uppdrag att genomföra de upphandlingar som krävs för att ersätta nuvarande ramavtalen.

Exploateringskontoret
Miljö och teknik

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 265 49
Växel 08-508 276 00
mats.westin@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Bakgrund

Exploateringskontoret är vad gäller tekniska konsulttjänster en beställarorganisation vilket innebär att kontoret träffar avtal med leverantörer av konsulttjänster i den omfattning som krävs för att tillgodose kontorets behov.

Tekniska konsulttjänster är ett samlingsbegrepp för de konsulttjänster som krävs för genomförande av de uppgifter som nämnden har ansvar för. Exploateringskontoret är i denna del en renodlad beställarorganisation vilket innebär att kontoret köper samtliga tjänster. Offentliga verksamheters köp regleras i lag. För exploateringsnämnden är det i huvudsak lagen (2016:1145) om offentlig upphandling [LOU] som är tillämplig. Därutöver har kommunfullmäktige fattat olika beslut som är styrande för nämndernas upphandlingar. Enligt Stadens riktlinjer och budgetbeslut ska nämnderna tillvarata och stärka konkurrensmöjligheterna samt agera affärsmässigt. Vidare betonas nämndernas uppdrag att säkerställa att avtal genomförs på bästa sätt samt att nämnderna arbetar aktivt för att utveckla dialog och samverkan med leverantörer.

Staden har beslutat att respektive nämnd är en egen s.k. upphandlande myndighet vilket innebär att nämnderna genomför egna upphandlingar som resulterar i de kontrakt som krävs för att förvaltningsorganisationen ska genomföra sitt uppdrag. Samtliga köp kan prövas av domstol på begäran av tillsynsmyndighet eller av leverantör. Fällande dom kan innebära betydande ekonomiska och tidsmässiga konsekvenser för kontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kontoret. Projektet har givits den informella benämningen *Ramavtal 2020*.

Analys och konsekvenser

Exploateringskontoret ska vara en professionell och framåtblickande beställare av tekniska konsulttjänster. Leverantörer av tekniska konsulttjänster ska uppfatta exploateringskontoret som en attraktiv och eftersträvansvärd strategisk kund. I enskilda uppdrag ska leverantören möta en professionell beställare som utifrån strikt affärsmässiga utgångspunkter uppfattas som en god samarbetspartner. Detta ska realiseras genom korrekt tillämpning av kontraktsvillkor samt

genom ett respektfullt bemötande och god samverkan med leverantörens konsulter. Parternas samverkan i uppdrag ska präglas av lyhördhet, nyfikenhet, öppenhet och tydlighet i en gemensam strävan att på bästa sätt bidra till uppfyllande av exploateringsnämndens uppdrag.

För närvarande tillgodoses kontorets behov av tekniska konsulttjänster med ett femtontal olika ramavtal för olika teknikområden (t ex gatuprojektering, kalkyl, landskapsarkitektur, konstruktion, byggledare). Nuvarande avtal löper ut under kommande år, 2020 - 2022.

Kontorets avsikt under kommande år är att i allt väsentligt fortsätta upphandla entreprenaderna som s.k. utförandeentreprenader vilket innebär att kontoret genomför de utredningar och projekteringar som krävs som underlag för entreprenadarbetena. I och med att kontoret är en beställarorganisation måste samtliga de tjänster som krävs för detta upphandlas.

Marknaden för tekniska konsulttjänster i Stockholm vad gäller mark- och anläggningsarbeten är mycket ansträngd med en betydande obalans mellan utbud och efterfrågan av tekniska konsulttjänster. Branschorganisationen för teknikföretagen, Svenska Teknik & Designföretagen [STD], bedömer att det i Stockholm saknas tusentals konsulter för att kunna möta de behov som finns hos främst offentliga beställare (Trafikverket, regionförvaltningar samt länets kommuner och kommunala bolag). Därutöver efterfrågar även privata beställare dessa tjänster i allt större omfattning. Bristen på konsulter medför ökad personalomsättning och förväntade prisökningar utöver indexuppräknning.

Exploateringskontoret är en relativt stor beställare och kontorets modell för upphandling bygger på fasta arvoden och utvärdering av kvalitet i kombination med strävan om en aktiv samverkan med alla ramavtalsleverantörer under avtalsperioden. Modellen möter uppskattning hos leverantörerna och leverantörernas branschföreträdare. Det ger kontoret goda möjligheter att, utöver att tillgodose sina kortsiktiga behov, agera på ett sätt som bidrar till en sund utveckling av marknaden för tekniska konsulttjänster.

I kontorets arbete med att nyttja och utveckla marknaden på bästa sätt ingår att tydligt signalera att kontoret gärna ser anbudsgivare

som idag inte har avtal med kontoret. Det kräver att marknaden tydligt ser att befintliga ramavtalsleverantörer inte har något försteg i kommande ramavtalsupphandlingar. Kontoret har bl.a. ställt frågan till marknaden om hur kommande upphandlingar bör utformas, via en så kallad Request for information [RFI]. Vidare har kontoret öppnat för att nya anbudsgivare ges möjlighet att inför anbudsgivning enskilt besöka kontoret för information om Staden, exploateringskontoret och den typ av uppdrag som efterfrågas i respektive upphandling.

Utifrån marknadens förutsättningar och exploateringskontorets uppdrag har kontoret fram tills nu valt en inköpsstrategi för tekniska konsulttjänster som i korthet innebär att kontoret försöker knyta till oss ett fåtal leverantörer som är beredda att prioritera och tillgodose kontorets behov.

Kontorets bedömning är att denna strategi i allt väsentligt fungerat väl. Kontoret är, vilket framgått vid de återkommande marknadskontakterna, en attraktiv kund hos flertalet leverantörer även om exploateringskontoret givetvis också påverkas av obalanserna på den tekniska konsultmarknaden. Kontorets bedömning är att det inte finns skäl att i grunden förändra den befintliga inköpsstrategin. Däremot bör kontoret i såväl kommande avtal som i det interna arbetet vidta åtgärder som ytterligare bidrar till att säkerställa tillgång till konsulttjänster i den omfattning och med den kvalitet som krävs för att säkerställa att kontoret kan genomföra sitt uppdrag på bästa sätt.

Kontorets generella erfarenheter från uppdrag som genomförts inom nuvarande ramavtal kan i korthet sammanfattas på följande sätt:

Leverantörerna utför generellt sett uppdragen fackmässigt och med god kvalitet. Med rimlig framförhållning från exploateringskontorets sida erbjuder leverantörerna i huvudsak konsulter i den omfattning och med den kompetens som krävs för uppdragen. Ryckighet i projektens genomförande försvårar dock en effektiv resursplanering för leverantörerna. Vidare innebär den höga personalomsättningen hos leverantörerna negativa konsekvenser för effektiviteten i genomförandet av uppdragen.

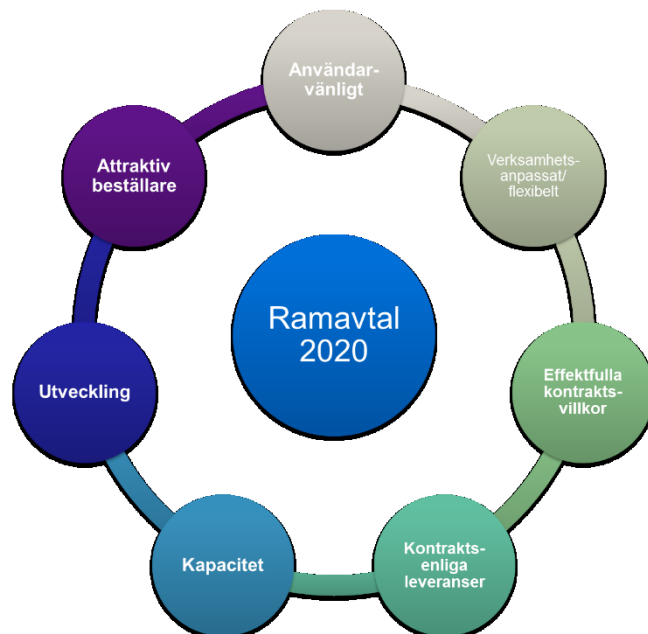
I utformningen av kommande upphandlingar ser kontoret ett behov av att ytterligare stärka möjligheterna till effektiviseringar genom att förtydliga möjligheten att delvis ”återanvända”

tidigare framtagna lösningar samt ytterligare betona vikten av leverantörernas arbete med kvalitetssäkring. Vidare kommer frågor om kostnadskontroll och kostnadsbedömningar stå i fokus även fortsättningsvis. Det gäller såväl kostnader för enskilda uppdrag som helhetssyn på kostnader för genomförande och drift- och underhåll i ett livscykelerspektiv.

Kontorets strävan är att få en närmare dialog med leverantörerna om erfarenheter från andra uppdrag, FoU erfarenheter, metoder för hållbar stadsutveckling etc. som kan vara av intresse för att utveckla såväl de tekniska lösningar som de arbetssätt som tillämpas i exploateringskontorets uppdrag.

Exploateringskontorets förslag

Utifrån det som redovisas föreslår kontoret följande övergripande inriktning för upphandlingar av tekniska konsulttjänster fram till och med år 2022.

Målbild Ramavtal 2020

Ramavtal för tekniska konsulttjänster ska så långt som möjligt omfatta kontorets samtliga behov. I praktiken innebär detta att kontorets avdelningar Stora projekt, Miljö & Teknik och Projektutveckling har gemensamma avtal. Undantag kan förekomma om behovet bedöms vara specifikt för ett projekt eller en avdelning.

Kontoret upphandlar i huvudsak ramavtal för respektive teknikområde. För något eller några teknikområden kan kontoret komma att bedöma att ett s.k. dynamiskt inköpssystem [DIS] är bästa lösningen för kontoret. Ett DIS är i korthet en upphandlingsform där intresserade konsulter prövas i en prekvalificering för att när behov uppkommer kunna delta i ett snabbare och något mer förenklat upphandlingsförfarande. De teknikområden som för närvarande kommer behöva upphandlas fram till och med år 2022 är följande:

- Projekteringsledning
- Teknisk besiktning
- Kalkyl
- Ekologiutredning
- Byggledning
- Gatuprojektering
- Trafikutredning
- Inmätning
- Risk- och vibrationsmätning
- Markmiljöundersökning
- Landskapsarkitektur
- Riskbedömning i fysisk planering
- Geoteknisk utredning
- Geoteknisk undersökning
- Konstruktion

Utöver dessa teknikområden kan ytterligare ramavtalsupphandlingar bli aktuella beroende på kontorets inköpsbehov, marknadsförutsättningarna eller att kontoret väljer att avstå från möjlighet att förlänga befintliga avtal.

I kontorets arbete med aktuella upphandlingar finns skäl att lyfta fram nedanstående, då de kommer vara av särskild betydelse vad gäller utformning av kontraktsvillkor och i val av upphandlingsmodell:

- Fasta timarvoden inklusive indexuppräknings för olika konsultkategorier ska bibehållas men det bör ges utrymme för att tillmäta mervärde för anbudsgivare som har relevant erfarenhet av att erbjuda fast arvode för delar eller hela uppdrag (gynna effektivitet i uppdragets genomförande).

- Utvärderingen av anbudsgivarens kvalitet bör i ökad utsträckning ta sikte på leverantörens strukturella förutsättningar att utföra uppdrag med rätt kvalitet och i mindre utsträckning grundas på enskilda konsulter kompetens.
- Kontorets strävan om en aktiv avtalsrelation med samtliga ramavtalsleverantörer bibehålls genom en modell för tilldelning av enskilda uppdrag som garanterar att samtliga leverantörer erhåller uppdrag. Vid mer komplexa uppdrag, eller uppdrag med mycket stor omfattning, genomförs s.k. förnyad konkurrensutsättning vilket är en form av upphandling där samtliga ramavtalsleverantörer ges möjlighet att delta.
- Kontoret ser behov av att ytterligare säkerställa att leverantörer väljer att prioritera kontorets behov av konsulttjänster. En möjlighet är modeller som utifrån tydliga förutsättningar innebär leveransförpliktelse för leverantören.
- Kontoret ser behov av att leverantörens förpliktelser under entreprenadtiden tydliggörs och säkerställas.
- Kontoret ser behov av att skapa tydliga kontraktsförutsättningar och förväntningar som stärker ett aktivt samråd och samverkan under hela uppdragstiden mellan kontorets beställare och leverantörens uppdragsansvarige.
- Kontoret ser behov av att fördjupa samverkan med ramavtalsleverantörer vad gäller utveckling av tekniklösningar, arbetsprocesser etc.
- För avtal om tekniska konsulttjänster finns ett nationellt väl accepterat standardavtal, ABK 09. Avtalet ligger till grund för kontraktsvillkoren men kontoret gör bedömningen att det även fortsättningsvis krävs avsteg eller förtydligande för att säkerställa kontorets behov och intressen. Förbättrad kunskap från båda parter om kontraktsvillkoren är nödvändigt för att säkerställa korrekt avtalstillämpning. Formerna för leverantörens hantering av krav från kontoret på skadestånd måste tydliggöras och säkerställas.

Kontorets upphandlingsorganisation för Ramavtal 2020 är en projektorganisation där en upphandlare fungerar som projektledare för samordning av genomförandet av samtliga ramavtalsupphandlingar. För respektive upphandlingen utses två upphandlare (varav en är upphandlingsansvarig) och en ramavtalsansvarig. Den ramavtalsansvarige är en medarbetare med mycket god kompetens och insikt i det aktuella teknikområdet. Under själva utvärderingsarbetet kompletteras gruppen med ytterligare en eller två medarbetare med god insikt och förståelse för teknikområdet.

Upphandlingen genomförs i två steg där de anbudsgivare som efter en första bedömning bedöms som fördelaktigast bjuds in till någon form av muntlig presentation.

Efter avslutad upphandling erbjuds anbudsgivare som inte tilldelats ramavtal återkoppling om skälen till kontorets bedömning. För de anbudsgivare som tilldelats ramavtal genomförs startmöte med respektive leverantör.

Slut